

פתילת הבגד שקפלה ולא הבהבה

רבי אליעזר אומר: טמאה היא ואין מדליקין בה

רבי עקיבא אומר: טהורה היא ומדליקין בה

מחלוקת בהדלקת נר שבת	מחלוקת בטומאה	
<p>דין בשם כלי קיפול והבהבה: הכא בשלוש על שלוש מצומצמות עסקין וביום טוב שחל להיות ערב שבת עסקין דכולי עלמא אית להו דרבי יהודה וכולי עלמא אית להו דעולא רבי עקיבא סובר: שקיפול מועיל, ואין תורת כלי עליה וכי קמדליק - בעץ בעלמא קמדליק. רבי אליעזר סובר: שקיפול אינו מועיל ותורת כלי עליה, וכיון דאדליק ביה פורתא - הויא ליה שבר כלי, וכי קא מדליק - בשבר כלי קמדליק.</p>	<p>דין בשם כלי קיפול והבהבה: גדול משלש על שלש אצבעות רבי עקיבא סובר: קיפול מועיל ובטולי בטיל אינה כלי אינה מקבלת טומאה ואם היתה טמאה טהורה רבי אליעזר סובר: קיפול אינו מועיל, ובמילתיה קמייטא קיימא עדיין היא כלי מקבלת טומאה ואם היתה טמאה נשאת טמאה</p>	<p>רב אדא בר אהבה</p>
<p>דין בפתילות שבת קיפול והבהבה: בכל ערב שבת רבי עקיבא סובר: שמדליקין בפתילה מקופלת ואינה מחורכת רבי אליעזר סובר: שאינ מדליקין בפתילה מקופלת שאינה מחורכת</p>	<p>דין בשם כלי קיפול והבהבה: גדול משלש על שלש אצבעות רבי עקיבא סובר: קיפול מועיל ובטולי בטיל אינה כלי אינה מקבלת טומאה ואם היתה טמאה טהורה רבי אליעזר סובר: קיפול אינו מועיל, ובמילתיה קמייטא קיימא עדיין היא כלי מקבלת טומאה ואם היתה טמאה נשאת טמאה</p>	<p>רבא</p>
<p>דין בפתילות שבת*** קיפול והבהבה: בכל ערב שבת רבי עקיבא סובר: שמדליקין בפתילה מקופלת ואינה מחורכת רבי אליעזר סובר: שאינ מדליקין בפתילה מקופלת שאינה מחורכת</p>	<p>דין בשם כלי* הכא בפחות משלשה על שלשה עסקין** גדול משלש על שלש אצבעות ומקולי מטלניות שנו כאן דמידי דלא חשיב הוא רבי עקיבא סובר: מדלא הניחו בקופסא בטולי בטליה אינה חשובה להיות כלי רבי אליעזר סובר: מדלא זרקו באשפה - דעתיה עילויה חשובה היא להיות כלי</p>	<p>רב המנונא</p>

* וקיפול דנקט במתניתין - משום הבהוב דנקט דוקא, ולפלוגתא דהדלקה תנא קיפול (רש"י ד"ה ומקולי שבת כט).

** דאילו שלשה על שלשה חשיבי, ולא בטלי, ואף על גב דקילי, כגון סמרטוטין (רש"י ד"ה פחות שם)

*** ולענין הדלקה כדאוקימנא לעיל, טעמא דר' אליעזר דבעי פתילה מחורכת שתדלק יפה (רש"י ד"ה של בגד שבת כט: וברי"ף יג. בדפי הרי"ף)

פחות משלשה על שלשה שהתקינו לפקק בו את המרחץ, ולנער בו את הקדירה, ולקנח בו את הרחיים

רש"י	ר' אליעזר	ר' יהושע	ר' עקיבא	ר"ע אחרי חזרתו
קופסא	מוכן מחשיבה ומקבלת טומאה	מחשיבה ומקבלת טומאה	מחשיבה ומקבלת טומאה	מחשיבה ומקבלת טומאה
מגוד	אינו מוכן מחשיבה ומקבלת טומאה	מוכן ביטלה אינה מקבלת טומאה	מוכן מחשיבה ומקבלת טומאה	מוכן ביטלה אינה מקבלת טומאה
אחורי הדלת	אינו מוכן מחשיבה ומקבלת טומאה	מוכן ביטלה אינה מקבלת טומאה	אינו מוכן ביטלה אינה מקבלת טומאה	מוכן ביטלה אינה מקבלת טומאה
אשפה	ביטלה אינה מקבלת טומאה	אינו מוכן ביטלה אינה מקבלת טומאה	ביטלה אינה מקבלת טומאה	אינו מוכן ביטלה אינה מקבלת טומאה

תוספות	ר' אליעזר	ר' יהושע	ר' עקיבא	ר"ע אחרי חזרתו
קופסא	מחשיבה ומקבלת טומאה	מחשיבה ומקבלת טומאה	מחשיבה ומקבלת טומאה	מחשיבה ומקבלת טומאה
מגוד	מוכן מחשיבה ומקבלת טומאה	מוכן** ביטלה אינה מקבלת טומאה	מוכן מחשיבה ומקבלת טומאה	מוכן ביטלה אינה מקבלת טומאה
אחורי הדלת	אינו מוכן* מחשיבה ומקבלת טומאה	אינו מוכן ביטלה אינה מקבלת טומאה	אינו מוכן ביטלה אינה מקבלת טומאה	אינו מוכן ביטלה אינה מקבלת טומאה
אשפה	ביטלה אינה מקבלת טומאה	ביטלה אינה מקבלת טומאה	ביטלה אינה מקבלת טומאה	ביטלה אינה מקבלת טומאה

* לרבי אליעזר אמאי קרי להניחו אחורי הדלת שלא מן המוכן הואיל והוא טמא ומשני משום דלגבי קופסא לאו מוכן הוא ולא בעי למימר משום דלגבי מגוד לאו מוכן הוא דלא חשיב כולי האי תלאו במגוד מאחורי הדלת דהוה קרי ליה לגביה שלא מן המוכן. (תוד"ה בין מן המוכן שבת כט.)
** וכן לר' יהושע קא בעי אמאי חשיב לתלאו במגוד מן המוכן הואיל והוא טהור ומשני דלגבי אשפה מוכן הוא והא דלא קאמר דלגבי אחורי הדלת מוכן הוא משום דלא גריע כולי האי טפי ממגוד דליהוי אינו מוכן לגביה. (שם)

רש"י מסכת שבת דף כט עמוד א

שהתקינו לפקק – מעשה שלילי אבל במטלית סתם מודים ר' יהושע ור' עקיבא לר' אליעזר

ומקולי מטלניות – מטלניות הקלות בעיניו, דומיא דמתוקנות לפקוק מרחץ, דמידי דלא חשיב הוא...

רי"ף מסכת שבת דף יב עמוד ב

שהתקינו לפקק – מעשה שלילי והוא הדין במטלית סתם

...פי' שאם הניחו בקופסא הרי הכינו והצניעו ואף על פי שחזר והתקינו לפקק בו את המרחץ ולנער בו את הקדירה שהייתה מתורת מעשה מוך בעלמא ודבר שאינו מקבל טומאה הוא לא בטיל ליה מתורת בגד ולא מפקא ליה ההיא תקנה מתורת בגד וטמא הוא לדברי הכל ואם זרקו לאשפה דברי הכל טהור דהא בטליה ובין התקינו לנער בו את הקדירה ובין לא התקינו טהור דהא כבר בטליה מעיקרא ולא בעי התקנה לאלין מילי כי פליגי בשתלאו במגוד או שהניחו אחורי הדלת ר' אליעזר סבר מוכן הוא וטמא הוא דכמי שהניחו בקופסא דמי ואף על פי שחזר והתקינו לנער בו את הקדירה וכיוצא בה לא נפק ליה מתורת בגד בההיא התקנה ורבי יהושע סבר כיון שלא הניחו בקופסא לאו מוכן הוא הילכך טהור הוא ואף על פי שלא התקינו לנער בו את הקדירה שהרי ביטלו מעיקרא והאי דקרי ליה מוכן דלגבי אשפה מוכן קרי ליה...

רמב"ם הלכות כלים פרק כב

שהתקינו לפקק – מעשה חיובי אבל במטלית סתם מודה ר' אליעזר לר' יהושע ור' עקיבא

הלכה כא

מטליות שאין בהן שלשה על שלשה אינן מקבלות טומאה, ואם חישב עליהן והכינן מקבלות טומאה עד שיהיו פחות משלש על שלש, שכל פחות משלש על שלש אינו מקבל טומאה כלל ואף על פי שהכינו.

הלכה כב

פחות משלשה על שלשה שהתקינו לפקוק בו את המרחץ ולנער בו את הקדירה ולקנח בו את הריחיים וכיוצא באלו, אם השליכו באשפה אינו מקבל טומאה, תלאו במגוד או הניחו אחורי הדלת הרי זה כמי שהניחו בתוך בגדיו ועדיין הוא חשוב אצלו ומקבל שאר טומאות חוץ מטומאת מדרס, שהרי הוא פחות משלשה טפחים.